

Perioden 8 Uger—3 Mdr., 12 (af 50), i Perioden 3—6 Mdr. 31 (af 78) og i Perioden 6—9 Mdr. 20 (af 48), altsammen ret store Tal i Sammenligning med de andre Tal indenfor samme Gruppe, hvilket tyder paa, at der er en Forbindelse mellem Arbejdets Genoptagelse og Amningens Ophør. Imidlertid forbaavses jeg mere ved at se, hvor spredt Tallene er i Tabellen; der findes Eksempler paa, at de Kvinder, der er gaaet i Arbejde inden 4 Uger efter Nedkomsten, har ammet efter Arbejdets Begyndelse, 9 over 3 Mdr., 6 endda over 9 Mdr. — heraf 4 ugifte — samtidig med at vi finder en Del, der først er gaaet sent i Arbejde, og som overhovedet ikke har givet Bryst; saaledes 30 af dem, der først er gaaet i Arbejde 3 Mdr. eller mere efter Nedkomsten, og 42 af dem, der tidligst er gaaet i Arbejde 6 Uger efter. Dette tyder paa, at det for en Del er Viljen til at amme, der er det afgørende. Forklaringerne til, at Amningen er ophørt, er forskellige, »ingen Mælk«, »for rigelig Mælk«, »ingen Brystvorter«, »ingen Næring i Mælken«, »da vi skulde i Arbejde, vilde vi vænne Barnet fra i Tide«, eller »Barnet skulde i Pleje«. Efter Arbejdets Genoptagelse betyder Amning faktisk kun delvis Amning, det er Undtagelse her i København, at Amning finder Sted indenfor Arbejdstiden. I 9 Tilfælde har det fundet Sted, i Reglen ved at Moderen i Spisetiden er gaaet eller cyklet hjem eller derhen, hvor Barnet er, i et Tilfælde har Bedstemoderen bragt Barnet i Spisetiden, og Amningen er da foregaaet paa en Trappegang i en Naboejendom til Fabrikken; i dette Tilfælde lykkedes det dog blandt andet ved Henviisning til Fabriklovens Ammestuebestemmelse at faa et Lokale paa Fabrikken til Afbenyttelse, et Lokale, der absolut maatte betragtes som værende bedre end Trappegangen. Naar det i det hele og store er upraktisk her i København at give Bryst indenfor Arbejdsdagen, ligger det dels i de lange Afstande mellem Arbejderens Hjem og Arbejdsstedet og dels i de korte Hvilepauser; man kommer mere og mere ind paa kun at have halve Timers Hvil i Stedet for hele Timer, hvilket naturligvis ogsaa hænger sammen med de lange Afstande. I de Tilfælde, hvor Amning har fundet Sted, haves dog ogsaa Eksempler paa, at det har kunnet foretages indenfor den halve Times Hvil, dog særlig paa de Virksomheder, hvor man ikke ser saa nøje paa, om der gaar nogle Minutter over Tiden.

De øvrige Tilfælde, hvor Amningen er fortsat efter Arbejdets Genoptagen, frembyder Eksempler paa, at Moderen i Spisetiden har maattet tappe Mælk af; det eneste Sted, dette kan foregaa, er paa Aftrædelsesrummene, hvorfor det med et mildt Udtryk er meget ubehageligt, naar disse ikke er ordentlige, eller naar der ikke er tilstrækkelig mange af dem, saa der utaalmodigt bliver revet i Dørene.

Hvor er Barnet, mens Moderen er paa Arbejde? Herpaa giver Tabel VII. Svar. Den viser, hvor Børnene var anbragt paa det Tidspunkt, Undersøgelsen fandt Sted. 195 af de 510 levende Børn er i Hjemmet. Naar de ugifte møder her med forholdsvis størst Antal, er Forklaringen den, at de i saa stor Udstrækning bor hos deres Forældre, saaledes at Bedstemoderen kan passe Barnet om Dagen; nogle flere gifte end ugifte bringer deres Børn til Slægtninge, det vil i de fleste Tilfælde sige til Bedstemoderen, om Dagen. Hvor det ikke er Mormoderen, der ser efter Barnet hjemme, er det ofte en Moster, en Fæster, en Farmoder, en større Søster, en arbejdsløs Fader — og i enkelte Tilfælde fremmed Hjælp, der oftest kun er der, til Moderen kommer hjem. 152 har Børnene paa Vuggestuer, Asyl, Børnehaver og lign., og her er de gifte langt i Overtal 102 mod 50, hvad der jo hænger sammen med, at de ugifte ofte bor hos Forældrene.

I Pleje er sat 55 Børn, det forekommer ikke mange i Sammenligning med de 455 Børn, der bor hos Moderen, de 29 er sat i Pleje hos Slægtninge, hvilket i Reglen er Barnets Bedsteforældre eller Mostre og betyder, at der stadig er Forbindelse mellem Moder og Barn. Ser vi bort fra de 29, er der kun 26 af de 510 Børn, som man kan sige, Moderen har skilt sig af med. Børn af ugifte Mødre er indenfor disse 26 i Overtal.